

OBSAH

Předmluva.....	11
I. ÚVOD.....	15
II. OBECNÉ PROCESNÍ OTÁZKY ŘÍZENÍ TÝKAJÍCÍ SE VĚCNÝCH PRÁV	18
III. SOUDNÍ ŘÍZENÍ A DOBRÉ MRAVY.....	25
1. Obecné otázky.....	25
2. Pojmová stránka problému.....	26
3. Typové případy limitující aplikaci institutu dobrých mravů ...	31
3.1. Řízení končící vydáním konstitutivního rozhodnutí.....	31
3.2. Řízení o určení vlastnického práva	34
3.3. Vlastnická žaloba a rozpor s dobrými mravy.....	36
3.4. Smluvní veřejnoprávní prvek a § 3 odst. 1 občanského zákoníku ..	38
3.5. Řízení ve věcech práva na ochranu osobnosti a dobré mravy	41
3.6. Absolutní neplatnost právního úkonu a dobré mravy.....	41
3.7. Rozpor nařízení výkonu rozhodnutí s dobrými mravy.....	42
3.8. Imperfektní právní úkony a dobré mravy	43
3.9. Účelnost aplikace zákonného ustanovení o dobrých mravech.....	43
3.10. Přejedání nájmu bytu a dobré mravy	44
3.11. Dobré mravy a zaniklá práva či práva bez nároku	45
3.12. Uplatněná námitka promlčení a dobré mravy	46
3.13. Moderace smluvní pokuty a dobré mravy	49
3.14. Právní vztahy podléhající hospodářskému zákoníku a dobré mravy.....	50
3.15. Rozhodčí řízení a dobré mravy.....	51
3.16. Ustanovení o dobrých mravech při rozhodování o povinnosti provést určitá opatření	51
4. Obecné otázky přezkumu	52
IV. PRÁVNÍ NORMY S RELATIVNĚ NEURČITOU PRÁVNÍ HYPOTÉZOU V ŘÍZENÍCH VE SFÉŘE VĚCNÝCH PRÁV	54
1. Vymezení pojmu	54
2. Typové případy právních norem s relativně neurčitou právní hypotézou v oblasti věcných práv	56
2.1. Sousedská práva.....	56
2.2. Vypořádání neoprávněné stavby	58
2.3. Zákonné majetkové společenství manželů	61
2.4. Podílové spoluvlastnictví.....	66

2.5. Věcná břemena	73
2.6. Držba	76
3. Závěr	78
V. ŘÍZENÍ V OBLASTI VĚCNÝCH PRÁV A TZV. PENĚŽITÉ NÁHRADY A ZPŮSOB JEJICH URČOVÁNÍ (VYBRANÉ OTÁZKY)	79
1. Obecná východiska	79
2. Vypořádání společného jmění manželů	80
3. Zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví	94
4. Zřízení práva nezbytné cesty	111
5. Vypořádání nároků ze staveb na cizím pozemku	120
6. Omezení nebo zrušení věcného břemene	125
7. Zásahy do vlastnictví ve veřejném zájmu	129
8. Zpracování cizí věci	131
VI. HMOTNĚPRÁVNÍ A PROCESNÍ SOUVISLOSTI ŘÍZENÍ PŘI OCHRANĚ VLASTNICKÉHO PRÁVA	135
1. Vindikační žaloba	135
1.1. Postavení žalobce v řízení o vindikační žalobě	135
1.1.1. Osoby aktivně legitimované k podání vindikační žaloby.	135
1.1.2. Skutečnosti dokazované žalobcem.	138
1.1.3. Formulace žalobního návrhu (<i>petitu</i>).	140
1.1.4. Jakou věc lze vindikovat, její individualizace a popis v žalobě.	145
1.2. Postavení žalovaného v řízení o vindikační žalobě	148
1.2.1. Určení žalovaného	148
1.2.2. Pluralita žalovaných	148
1.2.3. Námitky žalovaného proti žalobě na vydání věci (vyklizení nemovitosti)	149
1.3. Vindikační žaloba v návrhu občanského zákoníku	153
2. Řízení o vyklizení bytu zejména užívaného bez právního důvodu.	154
2.1. Obecná východiska	154
2.2. Předpoklady a důsledky vyklizení bytu	158
2.3. Procesní limity analogické aplikace ustanovení o bytových náhradách a aplikace ustanovení o dobrých mravech a jednotlivé případy analogie ustanovení občanského zákoníku o bytových náhradách.	161
2.3.1. Analogie a podílové spoluvlastnictví.	163
2.3.2. Analogie a společné jmění manželů	165
2.3.3. Analogie u zrušení práva společného nájmu nikoliv manželů	170

2.3.4. Analogie a náprava majetkových křivd	171
2.3.5. Analogie a rozvedení manželé v bytě ve vlastnictví jednoho z nich	171
2.3.6. Analogie a služební byty	174
2.3.7. Analogie a družstevní byty	176
2.4. Zobecňující závěry ve vztahu k analogii a bytovým náhradám ...	177
2.5. Vyklizení bytu a bytová náhrada opírající se o § 3 odst. 1 občanského zákoníku	179
3. Stavby na cizím pozemku a vypořádání nároků z tzv. neoprávněné stavby	181
3.1. Stavby postavené na cizím pozemku při existenci práva k tomuto pozemku, které později zaniklo	181
3.2. Stavby od počátku postavené neoprávněně na cizím pozemku ...	188
3.2.1. Pojem neoprávněné stavby	188
3.2.2. Žalobní a procesní souvislosti řízení o vypořádání neoprávněné stavby	194
3.2.3. Řízení o vypořádání neoprávněné stavby	198
3.2.4. Způsoby vypořádání neoprávněné stavby	199
3.2.5. Způsoby vypořádání neuvedené v občanském zákoníku ...	205
3.2.6. Náhrady při vypořádání nároků z tzv. neoprávněné stavby.	205
3.2.7. Stavby na cizích pozemcích v návrhu občanského zákoníku	206
4. Právo nezbytné cesty	206
4.1. Obecně	206
4.2. Podmínky pro zřízení práva nezbytné cesty	207
4.3. Procesní aspekty řízení o zřízení práva nezbytné cesty	217
4.4. Právo nezbytné cesty v návrhu občanského zákoníku	220
VII. SPOLEČNÉ JMĚNÍ MANŽELŮ	224
1. Procesní a hmotněprávní souvislosti řízení o vypořádání společného jmění manželů	224
1.1. Povaha řízení o vypořádání společného jmění manželů	224
1.2. Podmínky pro vypořádání společného jmění soudem a obecné otázky řízení	229
1.3. Procesní stránka rozhodnutí o vypořádání společného jmění manželů	236
1.4. Znalecké posudky v řízení o vypořádání společného jmění manželů	244
1.5. Aspekty vypořádání spojené s uplatněním nevyvratitelné domněnky vypořádání	247
2. Řízení o ochranu vlastnického práva k věcem ve společném jmění manželů	252
2.1. Vlastnické žaloby	252

2.2. Určovací žaloby	255
3. Úprava užívání věci ve společném jmění manželů	257
3.1. Procesní rámec problému	257
3.2. Hmotněprávní stránka věci	259
VIII. ŘÍZENÍ VE VĚCECH PODÍLOVÉHO	
SPOLUVLASTNICTVÍ	262
1. Procesní souvislosti řízení o zrušení a vypořádání	
   podílového spoluvlastnictví	262
1.1. Řízení před soudem prvního stupně	262
1.2. Vypořádání podílového spoluvlastnictví v širším smyslu	270
1.3. Odvolací řízení	276
1.4. Náhrada nákladů řízení	280
2. Řízení o určení spoluvlastnického práva	283
2.1. Naléhavý právní zájem na požadovaném určení	283
2.2. Formulace žalobního návrhu (petitu)	286
3. Ochrana věcí v podílovém spoluvlastnictví proti zásahům	
   třetích osob	289
3.1. Vlastnické žaloby	289
3.2. Určovací žaloby	292
PŘÍLOHA Č. 1 – Společné jmění manželů v návrhu občanského zákoníku	
   (text návrhu zákona a důvodová zpráva)	293
PŘÍLOHA Č. 2 – Podílové spoluvlastnictví v návrhu občanského zákoníku	
   (text návrhu zákona a důvodová zpráva)	313